

ויליאם וורדסוורת'

מנזר טינטרן

(שורות שחוברו כמה קילומטרים מעל מנזר טינטרן
בביקור חוזר בגדות נהר ואי במהלך טיול. 13 ביולי 1798)

חמש שנים חלפו; קיץ ועוד קיץ חמשה,
וחרפים במלוא ארפם! ושוב אשמע
סאון מים אלה, נתכים ממעינם בהר
ופכפוכם ארצי, שקט ורף. ושוב,
אני צופה במצוקים הנשאים והתלולים,
אשר יוצקים על נוף פראי ומבדד
הגות ועוד בדירות מעמיקה; קושרים
את הנופים עם שקט השמים.
הגיע יום ושוב אני רוגע לי
פה, תחת השקמה האפלה, משקיף
על הבקתות ושדותיהן, ציצות הבסתנים,
שבעונה הזאת, כשפסר עוד הפרי,
הן צטויות גון ירק אחיד ונפוגות
בין תרשים ויערות. שנית אני רואה
את משוכות הירק, לא, קוים דקים
של אילנות משתוככים; חוות שלוות,
שעד דלתן הן מוריקות; זרי עשן
שלוחים אל על, בלאט, מבין עצים!
באיזו תשומת לב קלה, אולי,
של נודים ביערות השוממים מאיש,
או של נזיר במקערה, שמול אשו
יושב לו לבדו.

והצורות היפהפיות,
 בעת רבה של העדר, לא נעשו
 לי כמו הגוף לעין אדם עור;
 כי אם תדיר, בחדרים בלי איש, בהמלת
 ערים ועירות, הן שעלי השרו
 בשעות לאות, תחושות של מתיקות,
 תחושות בדם, תחושות בשטף לב;
 ואף אל מחשבתי הטוהרה יותר
 עברו, חוזרות בשפי – הרגשות
 של ענג לאזכור; כאלה, יתכן,
 שחותרמן על המיטב מתוך חיו
 של האדם הטוב אינו פעוט ודל,
 המעשים הזעירים, חסרי השם, הנשכחים,
 של נדיבות ואהבה. גם לא, אני מניח,
 לאלה שלהם אני חייב מתת נוספת,
 של משהו נשגב יותר; רגעה ברוכה,
 שבה עלה של החידה,
 בה כבד משקלו המיגע
 של כל החלד הסתום הזה,
 יקל – אותה רגעה ברוכה,
 שבה רגשי-חבה ברוך ינחוני –
 עד כי הנשימה בכלי הגוף הזה
 ואף תנועת דם האנוש שבנו
 עוד רגע ועצרו, גופנו גם,
 ונעשה לנשמה ערה;
 ואז בעין שוקטה מכוח תאם
 ומן הכוח העמק של החדוה,
 נראה לעמק חיייהם של הדברים.

ואם

אף אמונה של שוא היא זו, עדן –
 בחשכה ובין המון צורות –

אורריום עגום ; כְּשִׁזִיעַ חֲרָדָה
שָׁאִין בָּהּ חֶפְזָן, וְקַדַּחַת הָעוֹלָם
כְּבָדוֹ כֹּל כֶּף עַל הַפֶּק לְכָבִי –
אֵיךְ שׁוֹב וְשׁוֹב, בְּרוּחַ, שְׂבָתִי לְגִדְתֶךָ
נִהַר וְאֵי הַיַּעֲרִי ! הִנֵּעַ וְנָד בַּחֲרָשׁ,
אֵיךְ שׁוֹב וְשׁוֹב אֵלֶיךָ נִפְנְתָה רוּחִי !

עֲתָה, בְּהַבְלַחֹת הַגּוֹת חֲצִי־כְבוֹיָה
בְּקֵהֶל הַזְכָּרוֹנוֹת, קְלוּשִׁים, מְעַרְפָּלִים,
וּבְמִדָּה שֶׁל צֶעַר וּמְבוּכָה,
תְּמוּנָה שְׂבִדְמִיּוֹן שׁוֹב קָמָה לְתַחֲיָה ;
עוֹדִי עוֹמֵד פֹּה, לֹא רַק בְּתַחֲוִשָׁה
שֶׁל עֲנָג הַהוֹנָה, חוֹשֵׁב בְּנִעְיָמוֹת
שְׂבִרְגָע זֶה טְמוּנִים חַיִּים וְחֹמֶר
לְיוֹם יָבוֹא. וְכֶךָ אֲנִי מְעַז לְשֹׂאֶךָ,
גַּם אִם שׁוֹנָה אֲנִי מִכְּפִי שְׂאֵז
בְּרֹאשׁוֹנָה הַגְּעֵתִי לְגִבְעוֹת ; וְכַצְּבִיָּה
דִּלְגָתִי בְּהָרִים, לְאַרְךָ הַגְּדָה,
גִּדְתָּ נִהַר עֲמַק וּפְלֶג מְרַחֵק,
לְאֵן שָׂרַק הוֹלִיךְ הַטָּבַע – כְּמוֹ אָדָם
הַנֵּס מִפְּנֵי אֵימָה וְלֹא כְּאִישׁ
הַמְּבַקֵּשׁ אֶת שְׂאֵהֵב. שְׂכֵן הַטָּבַע אֵז
(הֵן הַנְּאוֹת הַנְּעוּרִים הַנְּחֻתוֹת
וְהַחֲתִיּוֹת חֲלָפוּ כְּלֹא הָיוּ)
הַכֹּל בְּכֹל הָיָה לִי – נִבְצָרְתִּי מִלְּצִיר
דְּמוּתִי כְּשֶׁהֵיִתִּי. הָאֲשָׁדִים הָרוֹעֲמִים
כְּמוֹ תְּשׁוּקָה צְדוּנִי ; הַמְּצוּק הָרָם,
הָהָר, הַיַּעַר הַקּוֹדֵר וְעֵב,
צְבָעִים וְצוּרְתָם, הָיוּ לִי אֵז
לְתַאֲוָה ; תַּחֲוִשָׁה וְאַהֲבָה,
שְׂלֹא תִבְעוּ כֹל קָסֵם מְרַחֵק
פְּרִי מַחֲשָׁבָה, לֹא סִקְרָנוֹת קְנוּיָה

אך ממִּבְּט. – הַזְמַן הַהוּא עֶבֶר,
וּמְכַאֲבֵי אֲשֶׁרוֹ הָיוּ כְּלֹא הָיוּ,
וּמְשַׁבְּרֵי הַמְּסַחֲרִים. לֹא עַל
עֲצָמֵי זֶה הָעָמוּס אֲדַאֵב; כְּשֶׁרוֹן אַחַר
נָתַן לִי תְמוּנָתוֹ. וְעַל אֲבָדָן כְּזֶה
נִדְמָה, פְּצוּי גְדוֹל. שִׁכּוֹן, לְמִדָּה עֵינֵי
לְהַתְּבוּנָן בְּטַבַּע, לֹא כִבְעַת שְׁאוּךְ
יְמוֹת־הַנְּעוּרִים, אֲלֵא לְקַלֵּט
קוֹל דְּמַמַּת תּוֹנָה שֶׁל לֶחֶן הָאָדָם,
לֹא חַד וְלֹא צוּרִם, אֲבָל עֵתִיר עֲצָמַת
טְהוּר וְהַשְׁקָטָה. וְחִשְׁתִּי אֲזִ
מֵהוּת שֶׁהַחֲרִידֵי תְּנִי בְּחֻדוֹת
הַגִּיג שְׂגִיא; תְּחוּשָׁה מְרוֹמָמָה
שֶׁל מִשְׁהוֹ חֲדוּר עֲמֻקּוֹת לְאֵין שְׁעוֹר,
שֶׁמְשַׁכְּנֵנוּ הוּא אֹר שְׁמִשׁוֹת שׁוֹקְעוֹת,
מְרַחֵב הַיָּם וְהָאֹוִיר הַחֵי,
תִּכְלֵל הַרְקִיעַ, וּכְלָב אָדָם:
רְגִשָׁה אוֹ רוּחַ, הַמְּנִיעָה
אֶת כָּל אֲשֶׁר חוֹשֵׁב, וּמְשַׁאֲוִי,
וּמְפַכָּה בְּכֹל. עַל כֵּן עוֹדֵי
אוֹהֵב אֶת הַכָּרִים וְהַיְעָרוֹת,
וְהַקָּרִים; וְכֹל שִׁירָאָה
כְּעֵין פֶּה בְּאַרְצֵי הַיַּרְקָה; עוֹלָם
הַעֵין וְהָאֵזֶן – מָה שֶׁהֵן בּוֹרְאוֹת,
וּמָה שֶׁהֵן קוֹלְטוֹת; שִׁמְחָה לְהַכִּיר
בְּטַבַּע וּבְלִשׁוֹן כָּל הַחַוְשִׁים
אֶת עֵגֶן טְהוֹר מִחֻשְׁבָּתִי, שֶׁהִיא
מִיִּנְקָת, מְדַרְיָכָה, נוֹצְרֵת לְכַבִּי,
וְנִפְּשׁ כָּל רוּחִי.

אָמֵנָם

גַּם אֵלּוּלֵא לְמִדַּתִּי זֹאת, אוּלֵי
מִתַּת רוּחִי הִיְתָה שְׁלֵמָה עִמִּי

כי את פאן עמדי על גדות נהר
זה, רב חסן ; את חבתי היקרה מפל, *
היקרה כל כף ; ובקולך אתפס
את שפת לבי אשר מאז, אקרא
את חדוטי מן העבר בניצוצות
עיניך הפרועות. הו ! מי יתן
וכף אראה עוד קצת את תארי מאז,

אחות לי יקרה ! וכף אשא תפלה,
כי אמא־טבע, זאת ידעתי, לא תבגד
במי שאהבה ; זאת זכותה :
כל שנות חיינו אלה, להוליך
מגיל אל גיל ; פה רב כוחה לפעל
בדעת שבקרבונו, בה לרשם
גם שקט גם יפעה, ולהזין בה
הוד הגות – שלשונות רעות,
בקרת, בוז בריות אנוכיות,
ברכה שאין בה נדיבות, וכל
ההכל המשמים של היומיום –
לא ינצחוננו, לא ימוטטו
שמחת האמונה כי כל מראה –
מלא ברכה הוא. תני ללבנה, אם כן,
לזהר עליך עת תלכי בדרך ;
ולרוח הקרים הערפליית לנשב
בך חפשיה : ובמים יבואו,
כשלהט פרא זה יבשיל ויעשה
לתענוג מתון ; שעה שדעתך
תהיה מעון לכל צורה יפה,
כשזכרוך יהיה מקום משכן
למתק של צלילים ותאמים ; הו ! אז
אם פחד, צער, או כאב, בדידות,
יפלו לך חלק, איך בהרהור רופא

* שורות אלו מופנות לאחותו של המשורר, דורותי וורדסוורת'.

שֶׁל עֲנַג רַךְ אֹרְאָז בִּי תִזְכְּרִי,
וּבְאִמְרֵי שִׁפְתַי! אוֹ אִם חֲלִילָה –
אֶהְיֶה אֲנִי אֵי לֹא אֶשְׁמַע קוֹלְךָ
וּמַעֲיִנֶיךָ הַרוֹשְׁפוֹת לֹא יִגִּיעַנִי זִיקָה
יְמוֹת־עֶבֶר – הַתְּשַׁכְּחִי אֹרְאָז
כִּי עַל גְּדוּתֵיךָ שֶׁל זֶה הַנַּחֲלֵל הַמְּלַכָּב
עָמְדָנוּ יַחַד; וְאֲנִי, שְׂזֻמָּן כֹּה רַב
סְגֵדְתִי לְטַבַּע, בְּאִתִּי עַד הַלּוֹם,
מִפְּלִחְנִי לֹא סָרְתִי; לֹא כִי, אֲדַרְבָּה,
בְּיִתְרֵךְ לְהֵט בְּאִתִּי – בְּדַבְּרוֹת עֲזוּהָ
שֶׁל אֶהְבֶּה בְּתִקְדּוּשׁ. אֵף לֹא תִשְׁכְּחִי,
כִּי בְּגִדּוּדִים מִהֲרִבּוֹ, בְּרִחְקֵי שָׁנִים,
הִזְעֵר תְּלוּל הַגִּבְעָה, וּמְרוֹמֵי צִוְקִים,
נוֹף הַרוֹעִים, טְבוּל יַרְק – אֵלֶּה לִי יְקָרוֹ
כְּפָלִים, הֵם יְקָרוֹ לִי וּבְזִכְרוֹתֶיךָ יְקָרוֹ!

(מאנגלית: שירלי אגוזי)